

1654
Palatul Cultural

On. Biblioteca

Arad

ROMANIA

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinici No. 2Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziar de opinie românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘUAbonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 leiDirector administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

DECALOG

Cadrul impozant și însufletit în care s-a întreagă și-a sărbătorit Suveranul dovedește din prisosință atașamentul dinastic al poporului român și legăturile indisolubile ce au existat totdeauna între Regele țării și supușii Săi.

Acest sentiment de dragoste și devotament a câștigat în amploare și sîncerate datorită unei chibzuite politici a Frontului Renașterii Naționale, organismului politic și mișcarea spirituală care ardează destinele noastre mai bine de un an, îndrumând viața publică a României într'un spirit nou.

Eliminând balastul politicianismului trecut, țara se refacă încetul cu încetul și primul gând al mulțimei se îndreaptă spre îndrumătorul ei. Acțiunea de purificare a moravurilor și de întoarcere a unei ere de ordine și disciplină a fost sprijinită de M. S. Regele Carol II, și colaborarea neprecupețită a F. R. N.

În ziua când Suveranul a pășit în pragul unui nou an din viața Sa, Frontul Renașterii Naționale a lansat un manifest către țară, care nu este altceva decât decalogul care trebuie să călăuzească pașii fiecărui român, conștient de îndatoririle și îndatoririle sale, acele poartă inspirându-se tocmai din sentimentul profund dinastic și din nemărginita iubire de patrie a românilor.

Principiile de bază ale acțiunii F. R. N. sînt găsesc o talmăcire în Rege. Sub auspiciile dinastiei s'au făcut marile fapturi care au ridicat România în zădăria popoarelor civilizate ale Europei. Regele intrupează și reprezintă statul.

Străduințele de veacuri ale nației românești și luptele pentru libertate și independență au fost concretizate în Statul Românesc, pe care avem datoria să-l păstrăm de orice atingere ar veni dinăuntru sau din afară.

Trecutul și civilizația noastră ne dau dreptul să privim cu încredere și mîndrie viitorul țării, de aceea avem datoria să întărim sentimentul de unitate și mîndrie națională.

Având în fața noastră pildele din trecut vom arăta înțelegerea cuvenită minorităților dar și românilor de peste hotare.

Puterea unui stat o constituie familia care este celula organică a națiunii. Se va acorda o deosebită atențiune legăturii menite să întărească sentimentul de familie.

Se vor bucura de același sprijin și acțiunile care tind la crearea unei vieți spirituale prin dezvoltarea credinței creștine și a culturii autohtone.

Se va impune obligativitatea și cinstirea muncii pentru a ajunge la o prosperitate materială, în special în activitatea gospodărească. Munca va fi remunerată prin promovarea elitelor.

În ceasurile grele întărirea solidarității românești este necesară și Frontul Renașterii Naționale ca exponent al vieții cetățenești se va strădui să reprezinte cât mai fidel interesele populației pe lângă guvern.

Animat fiind de aceste principii, ne facem interpretul opiniei publice, când domnia F. R. N. liniștea și condițiunile adevărate aplicării unui program, menit să promoveze interesele țării.

ROMULUS P. ROȘU

Destinul neamului nostru, în frământările de acum, se împlinește prin M. S. Regele Carol II.

Fii țării noastre s'au recules în fața altarelor, îndreptându-și gândul lor cucernic spre Cel de Sus pentru cinstirea, slava și sănătatea Lui

Cuvântarea rostită la radio de d. N. Ottescu, ministru internelor, din prilejul aniversării Suveranului

BUCUREȘTI, 18 (Sir). — D. N. Ottescu, ministru internelor a rostit la radio cuvântarea următoare cu prilejul aniversării zilei de naștere a M. S. Regelui:

— S'a sărbătorit în toată țara ziua de naștere a M. S. Regelui Carol al II-lea. S'au recules în fața altarelor, astăzi, fii țării noastre și apoi si-au îndreptat gândul lor cucernic spre Cel de Sus pentru cinstirea, slava și sănătatea Lui. În gândul acesta pios, al nostru, al tuturor, stă nu numai dragostea pe care I-o purtăm, stă și conștiința luminată a țării care înscrie alături de iubire, credința că ridicarea națională prin El se va împlini.

La temeiul dragostei pe care țara I-o poartă sunt două sentimente cari se confundă: sentimentul nostru dinastic, unul și nedesmințit, care are valoarea unei

continuități legate de firea poporului românesc și unul direct, legat de dreptul de persoana Regelui nostru. Ne vorbea astăzi d. președinte al consiliului de miniștri, despre Coroană și despre Purtătorul Ei.

Sentimentul nostru dinastic este un sentiment străvechiu, el vine de departe, s'a topit în firea noastră, n'a fost înrărit de ideologii protivnice, a dăinuit de-a lungul veacurilor, s'a afirmat în ceasurile grele prin care am trecut. Viața noastră de Stat, viața principatelor noastre, aici, la gurile Dunării, înconjurate de vecini puternici, în acest sentiment dinastic și-a aflat izbânda. Setea noastră de libertate, voința de a trăi independenți, în formula dinastică și-a găsit totdeauna expresiunea.

Trăesc în subconștiința noastră amintirile străvechi de glorie. În ceasurile de

cumpănă prin care am trecut, au stat străbunii noștri strânsi în jurul Domnului. În sentimentul nostru dinastic își află temeiul continuitatea noastră istorică. Sentimentul acesta, atât de adânc înrădăcinat în firea noastră, nu este însă singurul care a dominat ecoul sărbătorii de astăzi. Legătura directă, pe planul sufletesc între Țară și între Regele Carol II, se confundă cu cel dintâi în inimile noastre și poate chiar domină dinasticismul nostru. Instinctul nostru dinastic se integrează în admirațiunea noastră pentru Cel pe care țara L-a sărbătorit astăzi. Și ce greu e să analizezi taina acestei legături sufletesti. Admirațiunea, iubirea, fiecare în parte și amândouă împreună, nu sunt decât rezultante.

Mai departe, d. ministru Ottescu a spus:

Istoricul de mai târziu să vorbească de constituția cea nouă, să vorbească de legea administrativă, să vorbească de puterea Lui de muncă, de clarviziunea Lui, de informația Lui precisă. Să ne vorbească ziaristul strein de înfățișarea Lui, calmă, blândă, de Majestatea Lui, de cuvântul Lui cântărit.

Noi însă îl cunoaștem. Ele este așa cum este. Îl știm așa cum îl vedem. Am simțit voința Lui cum am simțit-o. Suntem mărburia activității Lui prodigioase. Credem în El așa cum credem. De ce să mai căutăm obârșia admirației noastre?

Este ceva lăuntric, care ne spune că destinul neamului nostru, în frământările de acum, prin El se împlinește. România este o țară norocoasă. Așezată la răspântia cotropirilor, trecând prin greutăți pe cari alții nu le-au cunoscut, ea a avut întotdeauna norocul să aibă la cârma ei pe cel care trebuia să o scape de urgie.

Și norocul nostru nu s'a desmințit niciodată, dealungul sbuciumatei noastre istorii.

Când vremurile se vor încheia, istoria va confirma credința noastră că: ziua de 16 Octombrie a fost purtătoare de noroc. Din Ferdinand Intregitorul și din Maria Doamna Lui, pe care vrerea soartei a lăsat-o de timpuriu în rândul icoanelor noastre sfinte, în ziua de acum 46 de ani, s'a născut pentru noi, pentru cîntea și slava poporului nostru, Cel care menit a fost să treacă mai departe în veșnicia făclia destinului nostru.

Să trăiască M. S. Regele Carol al II-lea!

D. Saracioglu a părăsit Moscova

Cercurile germane afirmă că nu s'a încheiat nici un acord ruso-turc

Moscova, 18. (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. transmite: Ambasada Turciei a declarat reprezentanților presei streine, că d. Saracioglu, ministru de afaceri streine al Turciei, va părăsi Moscova astăzi, Marți. În cursul negocierilor dela Moscova dintre dd. Saracioglu și Molotov, care au durat 23 de zile, un acord n'a putut fi încheiat.

DIVERGENȚE SERIOASE ÎNTRE RUSIA ȘI TURCIA

Moscova, 18. (Rador.) — Agenția Havas comunică: D. Saracioglu a părăsit la miezul nopții Moscova, plecând la Ankara, deși negocierile cu Rusia nu s'au terminat, fără să fi sernat acordul turco-sovietic. Până acum cercurile turcești s'au mărginit să spună că d. Saracioglu va pune guvernul său în curent cu ultimul stadiu al negocierilor și că propunerile și contrapropunerile ce au fost făcute de guvernele sovietic și turc vor fi examinate de fiecare din aceste două guverne în parte. În orice caz, negocierile dela Moscova sunt intrerupte. Intre punctele de vedere turcești și sovietice există divergențe considerabile. D. Saracioglu pleacă fără să mai aștepte sosirea colegului său ministru de agricultură

a Turciei, așteptat pentru Miercuri la Moscova pentru a vizita expoziția de agricultură.

Sunt speranțe

ca litigiul ruso-finlandez să fie soluționat pe cale pașnică

Helsinki, 18. (Rador.) — Purtătorul de cuvânt al ministerului de externe a declarat că deși chestiunile ce se discută acum la Moscova sunt serioase, există totuși speranța că se va face totul pentru a se găsi o soluțiune care să permită rezolvarea pașnică. Guvernul finlandez nu avea deloc intenția de a prelungi negocierile, mai mult decât era necesar.

Helsinki, 18. (Rador.) — Marți a fost convocat consiliul de miniștri, în fața căruia Paasikivi, întors dela Moscova, va face o dare de seamă asupra negocierilor sale din Moscova.

Stockholm, 18. (Rador.) — Cercurile informate consideră relațiile ruso-finlandeze ca serioase, dar dificultățile nu apar insolubile.

Contribuția Banatului la mișcarea muzicii naționale românești

III.
VIDU ȘI CANTAREȚII SAI

In concluzia expunerilor vedem clar cum se desprinde contribuția prețioasă a Banatului la mișcarea muzicii naționale românești. In prima linie subliniem bogăția de folclor și talentul, marele talent muzical al poporului bănățean. In continuare se observă vechimea și progresul înjghebărilor muzicale din Banat, fie orășanești, fie sătești, la care se mai adaugă și meritul incontestabil al primilor folcloriști, cari erau însuși dirijorii corurilor noastre. Cel mai vechi cor român este corul dela Lugoj (Corul Vidu), înființat la 1840 Anul viitor va împlini 100 de ani de existență. Rolul acestui cor, în perspectiva istoriei culturale a românilor din Banat este incontestabil. Prin strădania cântăreților lugojeni și prin însuflețitul intelectual pe care i-a avut Lugojul, în frunte cu Coriolan Brediceanu, s'a plămădit vechea tradiție muzicală a acestui oraș românesc. Odată cu venirea maestrului Ion Vidu la Lugoj, corul devine un prețios element mobil de propagandă culturală românească. Propaganda se făcea prin cântare. In orele de repetiție Ion Vidu, pe lângă instrucția muzicală, ținea și prelegeri de românism. In anul 1906, examenul conștiinței românești s'a dat în fața Regelui Carol I, la București și Sinaia, când cântăreții transcarpațini și-au depus supremul omagiu Regelui și Patriei mame.

Tot cu ocazia acestei expoziții s'a cimentat prietenia între „Carmeniștii” lui D. Kiriac și cântăreții lui Vidu. Participarea în masă a cântăreților noștri a fost organizată de d. dr. Gheorghe Dobrin, fost secretar general și președinte al „Corului Vidu.” In vremurile acelea, când nu exista „fillères vonat”, când nu se pregătea au lucrurile prin toleranța autorităților față de minoritățile existente, o asemenea organizare, dusă la izbândă, era un mare curaj, cu aspre consecințe. Dar, însuflețirea românilor bănățeni a rupt toate zăgazurile vremilor de-atuncea, iar cântecele alegorice ale maestrului Vidu au dat semnalul supremei dorințe: unirea și libertatea tuturor românilor într-o unică și pe veci făurită țară valahă. Atunci s'au pus bazele renumitului cor de astăzi, „Carmen” din București, care a întâmpinat corurile din Transilvania, participante la expoziție.

De aici încolo cântecele bănățean a fost acaparat de marele public bucureștean, iar Corul Carmen înscrie pe rând în repertoriul său fiecare piesă nouă a compozitorului Vidu. Lugojana, Preste deal, Negruța, Răsunetul Ardealului, Răsunet dela Crișana, Marșul lui Mihai, Eroii au fost, și alte multe creații de-ale lui Vidu au trecut în repertoriul fiecărui cor din Vechiul Regat, iar în școală aceste cântece se cântau cu sfințenie de toate generațiile dela 1906 încoace.

ASOCIAȚIA CORURILOR

Puterea colectivității cântăreților bănățeni s'a putut aprecia în măsură maximă abea în anul 1921, când Ion Vidu și Iosif Velceanu au pus bazele „Asociației corurilor și fanfarelor române din Banat.” Este prima și cea mai puternică asociație de felul acesta în România. In Banat, unde aproape tot în a doua comună se găsește câte-un cor, iar mai nou la avânt se înalță fanfara țărănească, asemenea reunire de cântăreți și fanfariști Cinstrumentești, este cel mai puternic instrument de propagare și manifestare culturală-națională. Felul cum este organizată Asociația, se aseamănă cu fe-

deratiile muzicale germane, cari — după cum am văzut și în anul 1928, la Viena, cu ocazia comemorării lui Franz Schubert, când s'a cântat în masă cu 30 de mii de cântăreți — servesc în multe cazuri la impozantele și necombătutele demonstrații naționale. Căci fie-mi îngăduit să amintesc și din acest loc, cântăreții federațiilor corale germane au fost primii difuzori ai Anschluss-ului, înfăptuit cu câțiva ani în urmă de cancelarul Hitler.

ROLUL DOINELOR IN EDUCAȚIA MUZICALĂ

Paralel cu rolul corului în educația muzicală românească de atuncea, s'a semnalat, din ce în ce mai mult, apariția prețioaselor caete de muzică românească („Doine, cântece și jocuri românești”), editate de Tiberiu Brediceanu. Aceste piese pătrund în deosebi în straturile intelectualilor, în familiile cărturarilor noștri, unde pianul începe să fie apreciat. Ele formează și astăzi programul preferat de muzică românească dela Radio—București. Frumusețea unui dans, dar mai ales varietatea acestor melodii jucăușe este înțeleasă tot mai bine, căutând să pregătească publicul românesc la posibilitățile muzicale de astăzi, la savurarea muzicii culte românești. Așa se va ajunge la genul mai avansat al muzicii, la genul major al muzicii simfonice și dramatice.

STRADUINȚI BANĂȚENE

In primele zile ale Unirii, tot bănățeanul Tiberiu Brediceanu, fost membru în Consiliul dirigent, în calitate de referent al departamentului cultelor și artelor, s'a străduit să creeze în inima Ardealului, la Cluj, prima operă română. In anul 1919 se pun bazele acestei instituții, cu elemente, în majoritate,

din Transilvania și Vechiul Regat, ca Popovici — Beyrenth, Constantin Pavel, Lya Pop, Ionel Crișan, Aca de Barbu, Nicu Apostolescu, Jean Bobescu, ș. a. Inscenările și orchestra erau superioare ansamblului liric din București. La București reorganizarea teatrului liric în instituție de operă s'a făcut abea după succesele formidabile ale Operei române din Cluj. Chiar și Filarmonica bucureșteană și-a luat avântul corespunzător abea atunci, formându-se ca instituție independentă și statutară.

SPRE O ȘCOALĂ NOUĂ

In fruntea organizării vieții muzicale bucureștene se află George Enescu, promotorul noului curent muzical românesc. Odată cu înființarea Societății compozitorilor români se conturează și nouele tendințe ale muzicii culte românești. In avalanșa noulor creații, Banatul își dă de asemenea contribuția. Sabuin Drăgoi scrie prima operă românească, „Năpasta”, pe tematica originală a cântecului popular. Toate privirile adeptilor școlii noi de muzică românească sunt ațintite spre omulețul dela Conservatorul comunal de muzică din Timișoara. Stângăcia și modesta prezentare a autorului la rampa operelor din Cluj și București n'au putut împiedeca torentul muzical viguros desprins din partitura acestei opere. Pecetea Banatului a fost dată cu competență pe carta de vizită a creației autohtone culte. Lucrările cealalte ale maestrului Drăgoi au verificat la timpul oportun adaptarea genului popular la formele muzicale moderne, iar Banatul și-a înscris o pagină de glorie în istoria muzicală românească.

(Sfârșit.)

FILARET BARBU

Garda F. R. N. din plasa Caransebeș în plină activitate

Caransebeș, 18. — In continuarea seriei de întruniri inaugurate de garda F. R. N. în plasa Caransebeș, în ziua de 15 Oct. a. c. d. dr. Antoniu Marchescu, comandantul gărzilor din orașul și plasa Caransebeș, însoțit de d. dr. V. Meda, primpretorul plășii și dr. A. Muscă, secretarul plășii, s'au deplasat în frunțașă comună de pe Valea Bistrei, Obreja, unde în fața unui numeros grup de săteni, veniți în frunte cu notarul David junior și corpul învățătoresc, au rostit cuvântări patriotice și de îndemn la supunere și ascultare la noile orânduiri de redresare și refacere a Țării, dictate sub egida noului regim.

Seria cuvântărilor o deschide preotul M. Rădoi, care printr-o însuflețită cuvântare omagiază opera măreață a M. S. Regelui Carol II.

D. dr. A. Marchescu, comandantul gărzilor F. R. N. din orașul și plasa Caransebeș, primit cu entuziasm de asistență, își începe cuvântarea arătând că în timp ce peste hotare, la anumite poare, bubuie tunul, și jalea a intrat în case, la noi, sub înțeleapta conducere a Marelui nostru Rege, stăm de veghe liniștiți și scutiți de amărăciunile războiului. Nu suntem amenințați de nicăiri, căci Țara noastră, pe acest pământ sfânt, udat cu sângele strămoșilor noștri, este o realitate istorică și național-indiscutabilă. Aceasta însă nu înseamnă că dacă peste hotare e foc și jale, trebuie să stăm cu mâinile în sân.

Evenimentele internaționale ne impun măsurile de prevedere ale bunului gospodar, pe care acesta le ia ori de câte ori în gospodăria vecină izbucnește

incendiul. Iată de ce concentrările unor contingente și rechizițiile trebuiesc considerate pe de-o parte ca măsuri de veghe, iar pe de altă parte ca acțiuni de instruire a trupei în mărirea celor mai moderne arme de luptă. Dar dacă unii, cei concentrați, au de suferit unele greutăți în mersul normal al gospodăriei lor, cei rămași acasă au datoria imperioasă de a sări, din proprie inițiativă, în ajutorul tuturor gospodăriilor care ar putea suferi de pe urma concentrațiilor și rechizițiilor.

Oratorul își exprimă apoi convingerea nestrămutată că în această regiune, a vechilor grăniceri disciplinați și luptători naționaliști, nu va putea să pătrundă colportoria știrilor alarmiste, iar dacă totuși vânturi nebune ar aduce și pe ogoarele noastre asemenea neghină, datoria tuturor, tănări și bătrâni, este de a demasca și preda autorităților pe cei vinovați.

D. dr. A. Marchescu își încheie cuvântarea în uralele mulțimii rostind deviza grănicerilor „Avere și sânge pentru Regele nostru.”

Seria cuvântărilor a fost încheiată de d. dr. V. Meda, care face o amplă expunere a F. R. N. apoi rostește o cuvântare de omagiere a M. S. Regelui Carol II, îndemnând populația ca a doua zi, când M. S. împlinește 46 de ani, să înalțe rugi fiebinți la Ceruri, pentru sănătatea și viața îndelungată și îmbelșugată în roade binefăcătoare a M. Sale.

După încheierea întrunirii, d. dr. A. Marchescu s'a întreținut îndelung cu fruntașii satului, dându-le sfaturi și îndrumări folositoare.

Radio

Miercuri, 18 Octombrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; 12.10 Muzică nordică (discuri): Cântecul lui Solveig din „Peer Gynt” de Grieg (voce: Rauta Waara); Vals trist de Sibelius; Sonata în do minor de Grieg (pian: Sergiu Rachmaninoff, violon: Fritz Kreisler); Dansuri norvegiene de Grieg (orch. simf. din Londra, dirij. de Schneevoigt); 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra Vasile Julea; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei Vasile Julea; voce: Rodica Bujor; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale; 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronica artistică; 19.17 Muzică vocală (discuri): Arie din „Linda di Chamounix” de Donizetti (voce: Mattia Battistini); Ari din „Turnadot” și „Tosca” de Puccini (voce: Viorica Ursuleac); 19.30 Muzică de cameră: Quartetul Teodorescu; 20 Radio-jurnal în limba maghiară; 20.10 Țara, șantier de lucru, de Cezar Petrescu; 20.25 Rămuri tahitiene (discuri din colecția Mari Constantinescu); 20.45 Radio-jurnal (I); Sport; 21 Quartetul vocal „Rădulescu”; D-na Rosl Baumann—Rădulescu-soprană; D-ra Nella Dimitriu-alto, Aurel Alexandru-cu-tenor și George Ștefănescu-bas, N. Rădulescu și Josef Prunner-pian: Cântec de Brahms; 1) Cântec de iubire; 2) O noaptea de vară; D-na Emilia Guțianu (voce) și Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski; 22.30 Radio-jurnal (II); 22.50 Muzică de dans (discuri): Două valsuri de Freundorfer; Nopti în La Plata și Al Sibarita-tangouri; Fox de Stanley și Fox de Fredericks; Comp de Romanée; Vals de Schimdseder și Polca de Glahé; Tango de Matéo și Tango de Calazan; Două foxtrohuri de Clinton; Rumba și Congo de Oréfice; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m., 1411,1 kHz., 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

Joi, 19 Octombrie

RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; 12.10 Muzică orientală (discuri). **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Radiofonice; Sport; Diverse; 12.10 Concert de prânz. Orchestra de salon Radio, dirij. de Const. Bobescu; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio: Potpouri din opera „Bayadera” de Kalman; 15 Spectacole; Știri artistice și culturale. Publicații. **RADIO ROMANIA.** 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Cronica științifică; 19.17 Concert Thibaud, Casals și Cortez (discuri); 19.40 Radio-jurnal în limba maghiară. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 19.50 G. Niculescu-Basu: Cântec italian; 20.25 D-ra Maria Marincescu-Moreanu (voce); 20.45 Radio-jurnal (I); Sport; 21 Programul concertului simfonic de Em. Ciomaș; 21.15 Concert simfonic al Orchestrei „Filarmonica”, dirij. de George Enescu (Transmisie dela Ateneul Român); 22.10 Radio-jurnal (II); 22.30 Continuarea concertului simfonic: Simfonia IV-a de Brahms; 23.10 Muzică variată (discuri): Vals de Hassall; Melodie de Mostoso și Ana-Maria (voce: Estrellita Castro); Confetti-vals de Förschmann și Polca de Rosetti-Tango mexican de Matéo și Vals de Carrera; Să nu te sperii dacă plâng de Dendrinio (voce: Ion Luican); Vals havaiian de Winkler; Două paso doble de Perello; 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

RADIO BASARABIA

212,6 m. 1411,1 kHz. 20 kw.

14 Program muzical; 14.30 Radio-jurnal; 21 Program muzical; 22 Radio-jurnal.

Uniforme și Articole F. R. N.
cu prețuri convenabile la orătoaria
și ceaprazăria

T. IANCU
Școala P-ța Libertății P-tul Primăriei

Streinătăatea a sărbătorit cu entuziasm aniversarea M. S. Regelui Carol II.

Siguranța cu care România face față crizei mondiale actuale, se datorește Regelui Carol II — scrie în unanimitate presa europeană

Anglia: Munca de împlinire a Regelui Carol II. pentru întărirea continuității operei marilor Săi predecesori

Londra, 18 (Rador.) — Regele George a trimis o telegramă de felicitări M. S. Regelui Carol al României, cu prilejul împlinirii a 46 de ani dela nașterea Sa. Sir John Monck, vicemaresal al Corpului diplomatic s'a prezentat azi la legația României, prezentând d-lui V. V. Căpănuș, ministrul României, felicitările guvernului britanic cu prilejul aniversării.

Londra, 18 (Rador.) — „Daily Telegraph” publică un articol consacrat zilei de aniversare a M. S. Regelui Carol, semnat de Borough.

Articolul face istoricul Dinastiei române, care se confundă cu istoria mo-

dernă a României și scoate în evidență munca de împlinire pe care a dus-o M. S. Regele Carol pentru a întări continuitatea operei marilor Săi predecesori.

Regele Carol muncește zi și noapte și nimic nu este considerat ca fiind detaliu neglijabil. Ultimele întâmplări interne au arătat cât de stăpân este Regele Carol pe regatul Său, iar politica externă a guvernului român dovedește maturitatea și măiestria cu care Regele Carol conduce treburile externe ale țării Sale.

Deputatul Beverly Baxter, sub pseudonimul „Atticus”, consacră în „Sunday Times” un articol M. S. Regelui Carol, aducând omagii Suveranului României.

Grecia: Activitatea prodigioasă a Regelui României pentru regenerarea țării Sale

Atena, 18 (Rador.) — Toate ziarele au urări călduroase M. S. Regelui Carol, cu prilejul aniversării Sale, subliniind opera imensă împlinită de Suveranul român, pentru regenerarea țării Sale și prosperitatea poporului Său.

„Elefterion Vima” scrie într'un arti-

col însoțit de fotografia Monarhului român: „Siguranța cu care România face față crizei mondiale actuale, se datorește Regelui Carol, spre care se îndreaptă azi, împreună cu urările poporului Său, felicitările sincere ale tuturor țărilor amice ale României.

Germania: Suveranul României a condus țara pe drumul cel drept, în timpuri cum nu se poate mai grele

Berlin, 18 (Rador.) — Führerul cancelar a adresat o telegramă de felicitări M. S. Regelui Carol, cu prilejul aniversării nașterii Sale.

Berlin, 18 (Rador.) — Cu prilejul zilei de naștere a M. S. Regelui Carol a avut loc la catedrala ortodoxă un Te-Deum, la care a participat întregul personal al legației române, în frunte cu d. Radu Crăciunescu, ministrul român, atașatii militari și aeronautici, ca și membrii consulatului și coloniei române din Berlin. Serviciul religios a fost celebrat de un sobor de preoți, în frunte cu mitropolitul Tâmbulea.

Berlin, 18 (Rador.) — Toate ziarele germane de azi, publică telegramă de felicitare a Führerului, adresată M. S. Regelui Carol al României, cu prilejul zilei de naștere. „Deutsche Allgemeine Zeitung” publică o dare de seamă a corespondentului său, care arată că întreaga presă româ-

nă este consacrată azi personalității și operei M. S. Regelui Carol.

Ziarul relevă deasemeni, marile împliniri ale Suveranului, în domeniul social și în acela al organizării și dotării armatei.

În domeniul politic, termină ziarul, Suveranul României a condus țara pe drumul cel drept, în timpuri cum nu se poate mai grele și El este astăzi garantul politicii românești de independență și neutralitate.

Tot așa, „Berliner Börsenzetung” subliniază marile serbări din România cu acest prilej și realizările M. S. Regelui Carol.

Viena, 18 (Rador.) — Cu prilejul aniversării nașterii M. S. Regelui Carol al României, s'a oficiat un Te-Deum la capela română din Viena, în prezența d-lui Păunescu, consul general al României și personalului consulatului general și a coloniei române.

Italia: Noua constituție pe care a dat-o poporului Său, întărește ideea de Stat și protejează interesele colectivității

Roma, 18 (Rador.) — Ziarele italiene consacră articole aniversării nașterii M. S. Regelui Carol.

„Popolo di Roma” scrie că Regele a avut în vedere că avea de împlinit o mare și ane-

opera glorioasă Săi înaintași, asigurând poporului român posibilități de dezvoltare în toate direcțiile. Cu concepții politice noi și cu o neobosită activitate de fiecare zi, Regele Carol a început să hotărâse opera de reconstrucție și

unind pe toți români într'o rodnică disciplină patriotică, în slujba operii de reconstrucție.

M. S. Regele Carol, înțelegând că vremurile grele de azi nu îngăduie fărămintărea energiei naționale pentru satisfacerea intereselor personale și făcându-se promotorul concepției de monarhie activă, de monarhie autoritară, a dat țării Sale o constituție, care deschide o cale nouă, potrivită timpurilor noastre. După ce subliniază că M. S. Regele Carol a creiat un organism politic, adică Frontul Renașterii Naționale, care tinde să cuprindă interesele colectivității într'un spirit de uniune națională și care înglobează toate minoritățile etnice integrate în stat. În fața unei politici de largă înțelegere, aceste minorități au putut să găsească și au continuat să găsească satisfacerea tuturor dorințelor lor spirituale și materiale.

„Messagero”, publicând la loc de față

un articol al lui Ernault, scrie că M. S. Regele Carol a consolidat opera înaintașilor Săi, unind pe toți românii într'o operă de reînnoire și dând țării Sale o constituție aprobată cu o impresionantă unanimitate. Constituția a deschis noi posibilități de progres poporului român.

„Giornale d'Italia”, cu litere cursive, pune în relief concepția de reînnoire și activitatea neobosită a M. S. Regelui, pentru ridicarea țării Sale, dând poporului Său o nouă constituție, care întărește ideea de stat și protejează interesele colectivității, în spiritul de uniune națională.

„Osservatore Romano”, pe prima pagină, într'o corespondență din București, în care se arată că întreaga Românie sărbătorește cea de a 46-a aniversare a Suveranului, subliniază că prin crearea Frontului, M. S. Regele Carol a dat un viguros impuls vieții naționale a țării.

Ungaria: Fericite împliniri în toate domeniile vieții publice românești

Budapesta, 18 (Rador.) — Luni a fost sărbătorită la legația României ziua nașterii M. S. Regelui Carol II.

În saloanele legației, la ora 12, s'a oficiat un tedeum decătore protopopul ortodox din Budapesta, părintele Ungurean, la care a luat parte în frunte cu d. Dan Geblescu, însărcinatul cu afaceri al României, întregul personal al legației și al secției consulare, împreună cu familiile precum și d. Pencovici, consu-

lul general al României la Viena.

Budapesta, 18 (Rador.) — Ziarele maghiare anunțând că România serbează azi ziua de naștere a M. S. Regelui Carol, arată că toate ziarele au apărut cu acest prilej în numere festive, închinare meritelor extraordinare ale Suveranului, precum și împlinirilor fericite în toate domeniile vieții publice românești, realizate sub conducerea înțeleaptă a M. Sale.

Belgia: Impresionanta serbare din Bruxelles

Bruxelles, 18 (Rador.) — Cu prilejul aniversării nașterii Suveranului României, o slujbă religioasă a fost oficiată în biserica ortodoxă din Bruxelles, de către arhiepiscopul Alexandru, asistat de un sobor de preoți. Erau de față d. Rădulescu-Mehedinți, ministrul României, personalul legației regale, reprezentanții corpului diplomatic și ai au-

torităților belgiene, membrii corpului consular, contesa Carton de Wiart, delegați ai foștilor luptători, membrii coloniei române și reprezentanții cercurilor politice și ziaristice din Belga.

Numeroase personalități belgiene și străine au semnat în registrul deschis cu acest prilej, la legația României.

Turcia: Poporul turc participă în egală măsură la serbatoarea națională a „țării amice și aliate”

Istanbul, 18 (Rador.) — Cu prilejul aniversării zilei de naștere a M. S. Regelui Carol, presa turcă închină Suveranului României numeroase articole elogiatoare, în care își exprimă bucuria pentru acest eveniment, scriind că poporul turc participă în egală măsură la sărbătoarea națională „a țării amice și aliate.”

„La Republique” spune: România serbează azi ziua de naștere a Suveranului Său, care prin limpezimea judecării Sale și energia Sa și-a pregătit țara pentru ca ea să poată susține cu succes orice încercare în aceste momente critice. Tână-

rul Suveran al națiunii amice și aliate are meritul de a fi îndrumat politica externă a României, stabilind relații bune cu statele vecine și acordând o deosebită importanță prieteniei turco-române.

Și celelalte ziare, publică deasemenea comentarii pline de admirație, cu privire la România și Suveranul Său.

LA BELGRAD

Belgrad, 18 (Rador.) — Cu prilejul aniversării M. S. Regelui Carol, ambasada României a organizat o slujbă religioasă Luni la ora 11, la catedrala ortodoxă din Belgrad.

Scurte telegrame

externe

Londra, 18 (Rador.) — Necunoscuți...

Oslo, 18 (Rador.) — O violentă explo-

Helsinki, 18 (Rador.) — In cercu-

Belgrad, 18 (Rador.) — Comitetul

Moscova, 18 (Rador.) — Tass trans-

Kaunas, 18 (Rador.) — Vilna va fi

Londra, 18 (Rador.) Alarma aeriană

Moscova, 18 (Rador.) — O delegație

Londra, 18 (Rador.) — Agenția Ste-

Amsterdam, 18 (Rador.) — Ha-

Londra, 18 (Rador.) — Havas trans-

Tunis, 18 (Rador.) — Serviciul aerian

O adevărată serbare a culturii

Scoala Politehnică și-a redeschis porțile

Inaugurarea noului an școlar

Marti, 17 Octombrie, e., la orele 11 și jumătate...

Soarele auriu detoamnă, cerul limpede și florile surzânde...

CUM A DECURS SERBAREA

La ora amintită, de față cu toate personalitățile culturale ale Ținutului...

După aceea, a vorbit protopopul Țucra. Cald, Limpede. Impresionant.

„Să așezăm împărăția lui Dumnezeu în sufletele noastre, acesta este rolul și misiunea bisericii în lume...

Viața fără credință, este asemeni luminii lipsită de căldura soarelui. Deci, noul țel de viață, este îmbinarea științei cu credința...

Minunata-i cuvântare o termină printr-o inspirată bine-cuvântare:

„Și-acum ridic glasul spre Tatăl Ceresc, să binecuvânteze noul an de muncă, ce se inaugurează azi, la această înaltă instituție de cultură...

ALTE CUVANTARI

Cel care ia cuvântul apoi, este d. prof. C. Teodorescu, fostul rector al Școlii Politehnice.

După ce-și exprimă bucuria încheerii apropiate a anului școlar trecut, subliniază bucuria începerii unui nou an.

Apoi, insistă asupra încadrării Academiei Agricole din Cluj, la Școala Politehnică din Timișoara...

După ce amintește de prima diplomă de dr. inginer, eliberată de această școală, trece la partea statistică, stabilind numărul studenților înscriși în anul școlar 1938/1939.

Astfel, numărul înscrișiilor este de 810 studenți. Repartiția lor pe specialități e următoarea:

- Anul preparativ: 115 studenți.
- Electro-mecanică: 88 studenți.
- Mine și metalurgie: 88 studenți.
- S'au eliberat următoarele diplome de ingineri:
- Electro-mecanică: 411.
- Mine: 81.
- Agronomie: 73.

Au mai fost înscriși pentru diplome încă 104 studenți, dintre cari 50 și le-au eliberat. Ceilalți urmează s'o facă la viitoarele examene.

Fostul rector, transferat prin Decret regal la București, trece apoi la ajutoarele obținute, mulțumind tuturor cari au răspuns culturii. Printre cei cari au ajutat școala, notăm:

- Ținutului Timiș, suma de 500.000 lei.
- Primăria Timișoarei, 253.000 lei.
- Societatea electrică: 310.000 lei.
- Întreprinderea de apă: 250.000 lei.
- Ocolul silvic: 14.000 lei.

Toate ca fonduri pentru clădiri. Pentru studenți au dat:

- Soc. UDR: 120.000 lei.
- „Astra”: 30.000; Ministerul Educației 80 de burse a câte 1500 lei; precum și 84.000 pentru laboratoare.

S'au mai dat la Cluj, pentru studenți: 1.400.000; d. ministru Cornățianu: 1.300.000, iar pentru fondul excursiilor studenților, d. ministru Mihail Șerban a donat suma de 1 milion lei.

Dsa incheie îndemnând pe studenți să muncească tot cu râvna veche, pentru ca faima școlii să crească...

Ultimul care vorbește, este d. prof. Severineanu. D-sa remarcă atentul ajutor, pe care-l dă Statul Universității, deși ne găsim într'un impas istoric.

Adresându-se fostului rector, îi reamintește opera înfăptuită, ca profesor și ca rector, sarcină pe care o îndeplinește din 1934.

După ce-și strâng mâinile, d. Prorector Severineanu, într'o prietenească atmosferă, se adresează studenților, îndemnându-i la muncă, singurul mod de manifestare a iubirii de Patrie.

La sfârșit citește cele trei telegrame primite, dela: d. prof. Vălvociu, fost rector; d. prof. Bușilă, decan, București și d. ministru Dr. Mihail Șerban, care regretă că treburile-l rețin în capitală. Îi asigură, însă, că sufletul i-e prezent și le urează studenților și profesorilor an rodnic, iar pentru Școală:

„Vivat, crescat, floreat.”

La ora 12 și jumătate, serbarea ia sfârșit, în acelaș aer cald și auriu de toamnă, în care crizantemele sburlite se clătinau domol...

BANCHETUL

Seara, a avut loc la „Palace”, un banchet, la care au participat, pe lângă d. Prof. al Școlii și numeroase personalități timișorene.

Excelența Sa d. Rezident Regal a fost reprezentat prin d. dr. Ciupe, secretarul general al Ținutului.

Au participat:

- Dr. Emil Țieran Primarul Timișorii, Colonelul Popovici Prefectul județului, Inspector general Sabin Evuțian, prof. Teodorescu Rectorul Politehniceii cu dna, Protopop Dr. Țucra, col. Madanovici Comandantul F. R. N., d. n. prof. sori Lambrino, Cădea, Severineanu cu dna, Dobrescu-Cluj, Stoicescu cu dna, Ilie Popescu, Țino Protopopescu, Miklosi, Lupan, d.ș. prof. Negrescu, Alaci, Nădășan, Bănătescu, Săuciu, Cristădu lo, Manunghievici, Murgulescu Baron, Vlad, apoi, d. n. Consilier Popescu, Colonel Manoil, dr. Nistor, ing. Cernescu, Consilier Ianculescu, dr. Mercea, Major Negoiescu, Major Ilescu Zănoagă, căp. Caran, Procuror Buzoianu, dr. Brudariu, ing. Zbegan, d.șoara Mihai, ing. Grigore, dr. Adler, Badelio Eustatiu, Makovsky, dr. Groșorean, dr. Dobosan, Bărsescu, Bucescu etc.

— Două accidente de circulație. Eri la orele 16.20, în Bul. Regele Ferdinand, tramvaiul de pe linia 6-a, condus de vatanul Hârtoagă Petru a lovit mașina Nr. 33 Turda, condusă de sergentul Palici Vasile, din Batalionul Informațiuni, cauzându-i stricăciuni. — Tot eri, la orele 11, în str. Mărășești, lângă Chestura de poliție, Glückman Anton, din circ. I, str. Veneția 2, conducând bicicleta Nr. 32402 Tmș a fost tamponat de Ștefan Jola, din str. Fröbl 45, care trecea pe acolo cu bicicleta Nr. 27813 Tmș. Ambele biciclete s'au ales cu avarii ușoare.

Se cere o rectificare a tabloului de calificare a lucrătorilor

Timișoara, 18. — In darea de seamă asupra ședinței consiliului breslei muncitorilor metalurgiști și electricieni, publicată în numărul nostru de eri, arătam că sunt unele nemulțumiri în ce privește calitatea de lucrători „manuali” și „nemanuali”.

Pentru a cunoaște cu adevărat această situație, ne-am procurat amintitul tablou de calificare, tablou care cuprinde nu mai puțin de 348 de feluri de lucrători. Lăsând deoparte cifra aceasta care, oricum ne-a surprins, trebuie să recunoaștem că Ministerul de Finanțe, a dovedit cea mai mare bunăvoință atunci când a acordat unele avantajii muncitorilor manuali, dat fiind că salariile acestora sunt cu mult mai mici decât ale lucrătorilor nemanuali.

Examinând însă cu atenție tabloul, am descoperit că într'adevăr s'au strecurat unele erori, cum este cazul cu bărbierii, frizerii, coaforii, conducătorii de orice fel de mașini etc., cari deși execută munci manuale, au fost trecuți în categoria celor nemanuali. Și cum câștigurile acestora nu sunt cu nimic mai mari decât al căror lucrători trecuți în categoria manuali, evident că ei au suficiente motive să fie nemulțumiți atunci când trebuie să plătească impozite mai mari.

Dar și între lucrători trecuți pe bună dreptate în categoria nemanuali, sunt unii, ca de pildă: păzitorii de noapte, portarii, servitorii de birou etc. Aceștia, deși nu execută totdeauna munci manuale, sunt puși pe nedrept să plătească impozite mai mari decât oricare muncitori manuali calificați. In majoritatea lor, mai toți sunt recrutați din rândul lucrătorilor, ajunși însă în stare de invaliditate sau de bătrânețe, iar salariile lor sunt cu mult mai mici decât ale celorlalți muncitori. Știe oricine că un portar sau păzitor de noapte, e plătit cu un salariu mult mai mic decât oricare lucrător valid, dar în schimb are de suportat aceleași sarcini familiare.

Unel mic rectificări în sus amintitul tablou, se impun și nu ne îndoiim că ele se vor face. Aceasta pentru respectul spiritului de dreptate de care a fost condus Ministerul de Finanțe atunci când a încadrat în lege art. 44.

Iată cari sunt profesioniștii trecuți în categoria lucrătorilor nemanuali, cărora ar trebui să li se acorde reduceri de impozit ca și celor din categoria manuali: bărbierii, frizerii, coaforii, manechiuriștii, ciasornicarii, dantelarii, linotepiștii, șoferii de toate felurile, mecanicii de mașini de tot felul, fotografii, rufăresele, cantoragii, gardienii cazangii, pavatorii, păzitorii de conducte și de noapte, portarii, pichierii c. f. și cei de șosele pontatorii și, camerierii și toți servitorii de birou.

Prin rectificarea pe care o sugerăm la cererea unora din cei interesați, s'ar face un act de dreptate.

„DACIA” ziarul tuturor

S P O R T

Patru echipe un singur punct

Etapa de Duminecă desigur că nu a putut satisface așteptările sportivilor timișoreni, căci cele patru echipe de vază, Ripensia, CAMT, Electrica și Chinezul nu au putut cuceri prea mulți lauri, nici ca rezultat final și nici ca comportare pe teren.

Dacă la echipele din Divizia A. scorurile au putut fi prevăzute, respective dacă ele nu constituiesc o surpriză, în Divizia B. atât Electrica cât și Chinezul au produs legitime desamăgiri.

Oricâte reflecțiuni am face nu găsim suficiente elemente cu cari am putea mângâia jalnica adunare a fotbalștilor timișoreni.

În primul rând trebuie să reamintim că sarcina Ripensiei în fața Rapidului n'a fost nici o clipă roză, cu toată a persistat speranța că în compania exferoariților Ripensia știe să joace cu succes. În acest campionat Rapid face sforțări uriașe de a se feri de situația din anul trecut, când a terminat campionatul cu vai și amar, și deci a pierdut foarte multe simpatii, nu numai în liniile publice bucureștane, ci și în conducerea echipei, care la un moment dat s'a întrebat de ce atâtea sacrificii, atâtea vedete, când echipa merge prost.

La București Ripensia mai este o oarecare atracțiune, dacă nu prin acel joc convingător care a impus altădată, cel puțin pentru că are mereu câte o surpriză pe care o furnizează cu formația pe care o aruncă în front.

În fața unui asemenea adversar Rapid a vrut neapărat să-și consolideze pe deoparte situația din clasament, iar pe de alta să refacă terenul labil al simpatiei publicului din București, care apreciază aceasta echipă prin prisma performanțelor ce le realizează în contra Venusului și a Ripensiei.

Partida trecută a prilejuit Rapidului o victorie asupra Ripensiei, lucru care se produce pentru prima oară în campionatul României. Dacă victoria a fost realizată cu o mare doză de noroc și numai în ultimele minute ale partidului, aceasta nu contează. Căci Ripensia a jucat din tot matchul numai vre-o treizeci de minute, deoarece timișorenii au fost în marea majoritate numai un sparing partner al gazdelor.

Ripensia s'a înșelat din nou. De astădată nu în echipa adversă, care nici ea nu a făcut prea multă brânză, ci în propriile ei posibilități. A încercat din nou o formație care nu a avut la bază nici un calcul logic, a neglijat pe toți tinerii din atac, cu toată numai pe aceștia se poate baza, dacă nu chiar azi, dar mâine cu siguranță.

În atitudinea Ripensiei se vede lipsa totală a unui plan de activitate trasat pe un timp mai lung, echipa trăind de azi pe mâine, după capricii și inspirații momentane.

Eșecul din matchul cu Rapid ar fi fost mai puțin dureros dacă în echipă ar fi fost jucători tineri, cari niciodată nu vor avea ce învăța dacă vor fi reținuți pe tuse.

C A M T s'a reîntors dela capătul celalalt al țării cu un punct greu muncit, dar meritat. Ne miră cum a putut CAMT să nu piardă acest match. Ca oricare echipă pe primul plan al fotbalului românesc, cum a putut scăpa un punct când a fost dominată pe tabela datorită unui goal marcat în poartă proprie și după ce a fost lipsită de serviciile lui Reiter, eliminat pentru că i-a umbrit gura?

Dacă adăugăm la acestea și ingratitudea deplasării trebuie să recunoaștem, că CAMT a satisfăcut, chiar și neplăcerilor cauzate de un arbitraj defectuos.

În ce privește eliminarea lui Reiter găsim că e bine venită, căci acest băiat a avut nevoie de mai multă vreme de corecțiune, căci de multe ori, prin comportarea sa nerveasă, indiferent dacă a

avut sau nu dreptate, a prejudiciat interesele clubului său, trebuind să fie infierat.

Calmul trebuie să fie o calitate indispensabilă unui footballist, mai ales dacă acesta vrea să fie de talie și este talentat.

Electrica a pierdut la Turnu Severin, în compania echipei pe care o antrenează și o servește Szilard dela Chinezul.

E cert că echipele din localitățile cari contează ca terenuri noi în football, sunt din capul locului și mereu grele obstacole de trecut pentru echipele consacrate, dar dela acest adevăr și până la înfrângerea Electricii a trebuit să treacă multă apă pe Dunăre.

E cert că CFR Turnu Severin este o echipă cu elemente foarte bune. Nu spunem aceasta pentru că acum Electrica din Timișoara a fost înfrântă, ci pentru că am avut ocazia să vedem pe feroviarul în matchul lor cu Chinezul, în care au putut ține în șah o echipă care neapărat îi este superioară, dar evidențind și cu aceea ocazie calități, cari cum s'a dovedit va încurca multe socoteli.

Cu toată înfrângerea timișorenilor, Electrica este o echipă mai bună decât CFR. Mai ales în ce privește întreg ansamblul. Dar nu este mai puțin adevărat că CFR are câteva elemente de foarte bună calitate și dacă Szilard va reuși să-i adapteze un stil și o metodă corespunzătoare CFR va contribui mult la schimbarea clasamentului.

Rezultatul matchului, cu toate acestea nu-l putem considera real, căci și arbitrajul l-a influențat, cece însă nu înseamnă că Electrica are suficiente șanse, căci dela timișorenii am așteptat mult mai multă răvnă și perseverență, lucru ce le-a lipsit în mod covârșitor.

Și ca să terminăm cu galeria cluburilor timișorene să trecem în revistă, puțin, și matchul Mica—Chinezul.

Echipa din Brad a câștigat. A jucat destul de bine, cu multă voință și cu mai multă bărbăție, deci a meritat pe deplin victoria.

Să suferi o înfrângere dela Mica nu e nici un fel de rușine, căci Mica are o serie întreagă de jucători, cari și-ar găsi locul atât în Ripensia cât și în CAMT, iar în ansamblu Mica este o echipă bine pregătită, conștiințioasă și animată de foarte multe sentimente de dragoste de club.

E însă penibil să fie o echipă cu veleități de a reintra în prima Divizie și să produci un joc atât de anemic, steril și lipsit de concepție cum ne-a arătat Chinezul.

Aceasta comportare rezidă într-o conducere de amatori naivi, cari nu-și dau seama de elementele principale cari determină clasa unui club. Chinezul de exemplu a făcut greșală cu soluționarea problemei antrenorului. L-a angajat pe Tănzer! Foarte bine, acesta este un element de valoare, inteligent ca om, experimentat ca jucător, tehnician prin esență, rutinat ca fost jucător al Ferencvárosului, și pe deasupra fiind timișorean din Mehala, cunoaște la perfecție mentalitatea specifică a jucătorului timișorean.

Dar acest om nu este la dispoziția Chinezului, decât în mod foarte vag, căci este jucător la Ripensia, unde trebuie să facă antrenament de cel puțin de două ori pe săptămână, călătorește cu Ripensia și nu vede matchurile Chinezului cu săptămânile. Este deci în imposibilitate de a verifica forma jucătorilor, lipsurile și defectiunile echipei, deci nici nu le poate remedia, și în consecință Chinezul rămâne tot la discreția acelor laici, cari anul trecut au contribuit la retrogradarea ei.

Chinezul trebuie să caute o soluție cu antrenorul, care trebuie să aleagă între Ripensia și Chinezul, sau că Chinezul să-și caute altul care să fie la dispoziția lor.

În atenția românilor din Timișoara cari nu s'au înscris în lista de naționalitate

Timișoara, 18. — Primăria municipiului Timișoara a întocmit un lung tablou despre persoanele ce s'au prezentat înainte de 1 August a. c. pentru înscriere în tabloul celor omiși din lista de naționalitate, invitându-i pe cei interesați să treacă pe la serviciul administrativ, pentru a li se redacta cererea de înscriere în aceste liste, cel mai târziu până la 27 l. c. Am publicat și noi această listă, iar azi publicăm o continuare numai pentru românii omiși din liste. Cei mai jos notați sunt invitați să se prezinte la serviciul administrativ al primăriei cu certificatul de apartinență, actul de naștere, actul de căsătorie și actele de naștere ale copiilor, dacă este cazul.

Publicul cetitor de ziare este rugat a înștiința despre aceasta pe românii interesați, și cari eventual nu citesc ziare. — Aceștia sunt:

Almăjan Simion, II. Str. Cermena 3;

Ardelean Ioan, II. Piața Traian 7; Ariu Alexandru, IV. Str. Șincai 15; Bărbulescu Iuliu, II. Str. Gloriei 29; Ciuban Vasile I. Str. Eugen de Savoya 7; v.d. Cosma Maria, II. Str. I. Klein 12; Constantinescu Nicolae, II. Str. Ovidiu 2; Danciu Mihai I. Str. Eugen de Savoya 6; Faur Vasile V. Str. Livezilor 23; Ficâtarian Paraschiva Fratelia B. Str. II. Nr. 4; Filip Andrei Iun. II. Str. Laptelui 30; Golicci Anton Secoșan, II. Delavrancea 11; Igăneș Maria, II. Cogălniceanu 17; Ioanovici Magdalena, I. Str. Regina Maria 17; Moț Gheza, V. Str. Gruin-26 Muncipal Gavril, III. Feldioara 14; Muntean Alexandru, II. Str. Gruin 22; Muzicaș Zalia, IV. Sturdza 43; Negriță Iosif Teodoroiu 11; Nica Ștefan, II. I. Vulcan 8; Nica Ara. II. S. Bărnăuțiu 33; Olăreanu Vasile, III. Str. Putna 1/a; Olăreanu Mihai, III. Catargiu 3.

MICA PUBLICITATE

Folosii mica publicitate a ziarului „D A C I A”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

S'a pierdut Buletinul de înscriere pe numele Riti Marioara. Găsitorul este rugat a-l preda poliției.

De închiriat imediat o locuință compusă din 3 camere și dependințe, în palatul „Palace”. Informațiuni la Banca Românească.

De închiriat locuință modernă, 3 camere cu dependințe. Cetate, Str. Braniște Nr. 2, colț Marghiloman. Tot acolo de vânzare una ușe cu rolu Esslinger 130/260 cm. și 2 ferestre.

Vânzări și arendări urgente. Case, moșii loturi de case și altele cu preț foarte reduse de ocazie, scutite de autorizație și în Lugoj, Caransebeș și în toate orașele din țară. Plătibil și în rate sau schimb cu alt imobil. Moșie în Banat, pământ arabi și pădure cu permis de exploatare, zidiri și inventar are valoarea 15.000.000 Lei, de vânzare cu cea 3.000.000 Lei. Prețul se menține 15 zile. Pentru arvună cea 1.000.000 Lei, restul după exploatarea pădurei, valoarea peste 2.000.000 Lei. Taxa transcrierii aranjează vânzătorul. Cumpărătorii pot obține împrumut pe termen lung. Informațiuni se dau la „Credit Internațional” Timișoara I, Str. Grizelini Nr. 1.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți postale sau aviz telefonic (12-14) mă prezint imediat. Schönbrunn, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I 2.

Direcțiunea Eparhiei gr.-ort. sârbă
 Timișoara.
 No. A. 1147/prez. ex. 1939.

PUBLICAȚIUNE

Pe baza deciziunii autorităților competente se închiriază pe calea licitației cu ofertă închisă pe un sau mai mulți ani începând dela 1 Noembrie 1939 în Palatul Episcopiei sârbesti din Str. Gheorghe Lazar și E. Ungureanu, localurile de cari beneficiază acum:

1. Alexandru Sepesi, local cu 2 camere și pivniță;
2. Vasile Matcovschi, local și pivniță;
3. Elena Blum, local și pivniță din Str. Gh. Lazăr;
4. Librăria Dositei Obradovici, local și pivniță din Str. Gh. Lazăr.

Ofertele scrise cu cautiune de 10 la sută din chiria anuală trebuiesc depuse în plicuri închise până la data de 23 Octombrie 1939 la 10 ore, Direcțiunea Eparhiei gr.-ort. sârbe (Piața Unirii No. 4) unde se pot primi și informațiuni necesare.

Timișoara, la 12 Octombrie 1939.

Direcțiunea Eparhială.

Să caută servitoare, cu acte în regulă, care se știe găti ca în vechiul regat, familie de 3 persoane. A se interesa între orele 8—12. Cetate, Str. Semenic No. 14 parter.

AUTOMOBIL Citroen limuzină-turism, foarte modern, cauciucuri noi, bine întreținut. De vânzare. Prețul lei 40.000. Ofertă scrisă la Administrația Ziarului.

Judecătoria I. Urbană Timișoara secția I. No. 5443/1939 c. f.

EXTRAS

Publicațiune de licitațiune și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorii toarea Banca Timișoarei și Societate comercială pe acțiuni din Timișoara repr. dr. Ioan Becker și dr. Gottfried Ziegler cați din Timișoara contra urmăriților Paraschiva Rudneanu și soția Anghelina Balnoaj Marta Rudneanu la cererea urmărițoare

Judecătoria ordonă:
Licitațiunea execuțională în baza §§ 134, 146, 147 din legea LX. din 1881 și a legii 5 August 1938 asupra imobilului proprietate urmăriților conform B. 13-15 înscris în c. f. a comunei Timișoara circ. II în circumscripția Judecătoriei I urbane Timișoara No. 1677 prot. c. f. A. I. 2- No. 1547/a cu casa No. 183 cu prețul de vânzare de 48.000 lei pentru încasarea creștel de 363.253 lei capital redus, interes de 3% dela 7 Aprilie 1937 spese de protest de executare de 11.137 lei fixate până la data de 2.638 lei fixate acum pentru cererea de licitație.

Fixează termen pentru ținerea licitației în ziua de 23 luna Octombrie anul 1939 cu 10 a. m. în localul său oficial din Timișoara, Cetate, Palatul Dicasterial, parter No. 11—12.

Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu un preț mai mic decât prețul strigării. Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau să predea aceluși delegat chitanța constatând depunerea judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 146, 150, 170, legea LX. 1881 § 21, legea LX. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare, este dator să întreprindă că imediat garanție fixată conform procesului de strigare a aceiași parte procesuală a prețului ce a oferit. (25. LXI. 1908) Timișoara, la 13 Iulie 1939.

Judecător (ss) Socec.
Director de c. f. (ss) Hurgol.
Pentru conformitate aș.-dir. de c. f.
Indiscutabil.

INFORMATIUNI

Calendar

MERCURI, 18 OCTOMBRIE

Sfântul Apostol Luca Evanghelistul.
 Sfântul Luca Evanghelistul.
 Cerc. I.: Götz, Piața
 de serviciu: Circ. II.: Șarpe, Piața Traian;
 Cerc. III.: Merklér, Str. Miron Costin; Circ.
 IV.: Diana, Str. Brătianu.
 Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu;
 Gătaia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Program dublu: „Declasații”, cu
 Brook și Margareta Scott. „Călăreții
 cu Frații Ritz.”
 „Mi-am găsit iubirea”, cu Heinrich
 și Hans Benet.
 „Poltava”, cu N. Simonov.
 „Căinele din Baskerville”, cu Basil
 și...

istoricul zilei

La 19 Octombrie 1740 a murit împăra-
 Carol VI, caruia i-a urmat la tronul
 împărăteasa Maria Tereza.
 Zina de 19 Octombrie 1812 a fost una
 din cele mai întinsecate ale lui Napoleon I;
 armatele franceze sunt silită pentru prima
 dată să se retragă din Moscova.
 La zina de 19 Octombrie 1877 armatele
 ruse au dat un atac plin de vitejie contra
 a Japoniei.
 La 19 Octombrie 1926 a murit profeso-
 r Victor Babeș.
 În aceeași zi dar cu trei ani mai târziu,
 la 19 Octombrie 1929 și-a dat obștescul
 Alexandru Davilla, autorul piesei
 „Vodă și” fost director al Naționalului
 București.

P. C. MILOȘ

Aniversarea zilei de naștere a M. S.
 Regelui la școala silvică din Timișoara.
 La școala silvică din Timișoara a sărbătorit
 aniversarea zilei de naștere a M. S. Regelui
 în fața tuturor cadetilor. La orele 9 dimineața,
 în sala festivă a școlii a avut loc o serbare
 în care au participat toți profesorii și
 elevii școlii. Cântecul de laudă „Imnul
 Regelui” a fost cântat de către toți
 elevii școlii. În fine a fost recitat și cântecul
 „La noi la școală”. La această serbare au
 asistat și inspectoarea școlii, inspectorul
 școlar și profesorii școlii.

RECTIFICARE. Dintr-o regretabilă
 eror în reportajul nostru despre serbările
 din Timișoara și aparut în numărul
 din ieri, am publicat printre oratorii
 numele d-lui dr. Petre Nemolanu. Cel care a
 avut cuvântul la serbarea festivă din sala
 de spectacole „Capitol” a fost d. dr.
 Petre Nemolanu, cunoscutul medic timi-
 șorean.

SA SURPAT GRAJDUL PESTE EL.
 Jandarmii din comuna Sănpetru
 au raportat parchetului, că locuitorul
 Mikolci Andrei, de 62 ani, originar
 din comuna Felnac, a încetat din viață în
 urma unui groaznic accident. Nenorocirea
 s-a întâmplat în următoarele împrejurări:
 Mikolci se angajase benevol să demoleze
 casa locuitorului Sava Cărănianțu.
 În timpul demontării, din cauza
 moment de neabăgare de seamă,
 Mikolci și-a dăruit peste nefericitul bă-
 țant care a fost îngropat de viu sub povara
 a cărămizilor. Medicul de circumscripție che-
 mat la fața locului, n'a putut decât să-i
 constate moartea.

Moșă provocatoare de avort înaintată
 parchetului. Moșă Anghela Danilă, din co-
 muna Beșenova Veche a fost înaintată par-
 chetului, pentru că a provocat avort femeii
 Tancel Ana, de 28 ani, din comuna Beba-
 veche, județul Timiș-Torontal. Cazul se
 cercetează.
DOAMNELOR! Voiți să Vă îmbră-
 ceați etfin și elegant? Vizitați salonul de
 modă „ORIGINAL” I., Str. Gh. Lazar 4,
 et. III. Lift în curte. Telefon 39—45.
 Pe toate și pe rate.

— **INSPECȚIILE EX. SALE D-LUI REZIDENT REGAL DR. ALEXAN- DRU MARTA.** În cursul după amiezii de ieri, Marți 17 Octombrie, Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta, însoțit de d. șef de cabinet dr. Coriolan Proșteanu și de d. dr. Oct. Daminescu, șeful administrației generale și de stat dela ținut, a fost în inspecție la Cărpiniș.

— **CONFERINȚA PREFECȚILOR DIN ȚINUTUL TIMIȘ. AZI, MERCURI LA ORELE 9 DIMINEAȚA.** VA AVEA LOC, LA REZIDENȚA, O CONFERINȚĂ A PREFECȚILOR DIN CELE CINCI JUDEȚE ALE ȚINUTULUI TIMIȘ.

— **D. dr. Eutimie Loichița,** șeful serviciului economic al primăriei municipiului Timișoara, care a executat o concentrare mai lungă, s'a înapoiat la Timișoara, luându-și Marți dimineața serviciul în primire. Interimatul d-lui dr. Ernest Heim la acest serviciu a încetat deci pe ziua de Marți.

— **LUCRĂTOARELE** înscrise ca să lucreze cămăși și indispensabile pentru Garnizoana Timișoara, se vor prezenta cu începere dela 19 Octombrie 1939 la Cercul de recrutare, între orele 8—10, pentru a primi materialul de lucru. Lucrătoarele vor aduce cu ele actele de legitimație.

— **Pentru că și-a siluit pe propria sa fiică un sătean e condamnat la 1 an închisoare corecțională.** Un caz puțin obișnuit a fost judecat ieri, în fața secției a II-a a tribunalei locale. În timpul secerisului din cursul acestui an, săteanul Ștefan Petru, din comuna Valcani, județul Timiș-Torontal, și-a siluit propria fiică, în etate de numai 14 ani. Continuând să aibă legături de dragoste cu ea, fata a devenit gravidă și ulterior a avortat. Abominabila faptă a fost descoperită și criminalul tată a fost arestat de parchet și trimis în judecată. Sentința a compăruit azi în fața tribunalului, unde nici el și nici apărătorii n'au putut găsi vreo justificare mărșavei faptei, pentru care Ștefan Petru a fost condamnat la 1 an închisoare corecțională.

— **BĂTUȚ DE NECUNOSCUȚI.** La podul nou, din spl. Müller Guttenbrunn, cetățeanul Bakal Francisc, din str. Fröbl 32, a fost bătut și lovit cu pietre de necunoscuți. Cu Salvarea a fost transportat la sanatoriul Bega, unde i s'au dat primele îngrijiri. Poliția cercetează cazul, pentru a identifica pe necunoscuții agresori.

— **Moartea subită a unui bătrân cioban.** Ciobanul Lauș Gheorghe, în etate de 73 ani, din comuna Lupac, județul Caraș, fiind cu oile în hotarul comunei Ghilad, din județul Timiș, a încetat subit din viață, la 7 km. de comună. Medicul de circumscripție a stabilit că moartea ciobanului se datorește unui atac de cord.

— **Bătaș predat parchetului.** Individul Kovacs Ștefan, din comuna Ghiroda-Veche, a fost predat parchetului, fiind acuzat că a tăiat cu cuțitul pe tinerii Catalinici Ștefan și Nicolici Ioan, provocându-le răni grave, care au făcut necesară internarea numiților în spital. Fapta bătașului își are cauza într-o veche dușmănie ce exista între el și cei doi tineri.

— **Prieteni necinstiți.** Eri a fost înaintată parchetului minora M. E., în etate de 17 ani, din cartierul Ronet, care ducându-se în vizită la prietena sa Gyrucz Ecaterina, i-a furat haine în valoare de 9000 lei și 3000 lei în bani. După ce a fost prinsă, minora hoiță i-a dat prietenei hainele înapoi, dar banii n'a avut de unde să-i mai dea, căci probabil li cheltuiseră. Hoița a fost atât de rea la inimă, încât nu s'a rușinat să-i fure prietenei unicii ei pașon. Cazul se cercetează.

— **AU FURAT SAMANȚA DE TRIFOL.** Sățenii Vlad Ioan, Maxim Ștefan, Gocea Petru și Gocea Gheorghe, din comuna Gătaia au fost predați parchetului de postul de jandarmi din localitate, deoarece fuseseră surprinși furând samanță de trifol dela consăteanul lor Dumitru Franz. Cazul se cercetează.

Ședința comisiei ținutale pentru înfrânarea speulei

Nouile prețuri maximale în Timișoara și în ținut

Timișoara, 18. — Eri, Marți la orele 5 după masă, s'a întrunit, sub prezidența d-lui dr. Ghr. Ciupe, secretar general al ținutului Timiș, comisia ținutală pentru înfrânarea speulei.

Comisia a aprobat ordonanțele pentru maximalizarea prețurilor înaintate de comunele Moldova-nouă (Caraș), Ineu (Arad) și de orașul Hunedoara.

NOULE PREȚURI TIMIȘORENE

Comisia a aprobat, deasemenea, noua ordonanță pentru maximalizarea prețurilor la Timișoara, unde pretul unor articole a suferit corecții modificări. Astfel: s'ănina crudă va costa în viitor 40 lei kgr., osănză 43 lei kgr., untura topită 46 lei kgr.

Din ordonanța primăriei municipiului Timișoara s'a scos orezul și laptele, pentru cari ministerul economiei naționale n'a dat instrucțiuni de maximalizare, dar cari rămân totuși declarate articole de primă necesitate, conform legii speulei.

Celelalte prețuri timișorene sunt: pâinea din făină Nr. 4, kgr. lei 9; pâinea din făină Nr. 6, kgr. lei 7; oul 2 lei bucata; carnea de vită pentru friptură 25 lei kgr.; carnea de vită calitatea II 21 lei kgr.; carnea de vită calitatea III 18 lei kgr.; carnea de porc carne 42 lei kgr.; carnea de porc pulpă 36 lei kgr.; carnea de porc tocană 30 lei kgr.; carnea de oac calitatea I 20 lei kgr.; carnea de oac calitatea II 18 lei kgr.

Delegația F. R. N. a fost primită de Suveran

București, 18 (Sir). — După măreșta festivitate dela Ateneul Român, s'a format o delegație cuprinzând reprezentanții tuturor categoriilor sociale care a solicitat să fie primită la Palat, pentru a aduce și pe această cale omagiul fărâșă față de M. S. Regele. Deși neprevăzută în program, M. S. a primit delegația condusă de d. prof. Vălcovici, secretar general al F. R. N. Și compusă astfel: Gh. Apostoleanu, prof. Herescu, Arh. Enescu, Petre Bălești, I. Ghișescu, plugar,

I. G. Vântu, Eftimie Gherman din partea muncitorimii, Tăutu, T. Iacobescu, Geamănu, senator Grigorovici, ing. Schilleru, Al. Săndulescu, președintele sindicatului ziariștilor, Georgescu-Delatras, ing. Rădulescu, prof. Orașanu.

D. prof. Vălcovici a adresat M. S. Regei o urare în numele F. R. N.

M. S. a mulțumit M. S. Regele s'a întreținut apoi cu membrii delegației cerând informații asupra stărilor de lucru în țară.

Incep Praznicele...

Sărbătorile în cari satele noastre praznuiesc cu atata manare rugă sau „Nedeia”, — Hiramul Bisericii — au trecut aproape toate. Despre ele am scris la vremea lor.

Acum încep Praznicele, obiceiuri atât de bătrâne, de frumoase și de tălcuitoare.

Asemenea larilor și penaiților, divinitățile ocrotitoare ale casei de pe vremea strămoșilor noștri Romani, Praznicul este și el ocrotitorul și păzitorul caselor și familiilor noastre.

De aceea creștinul păstrător de datini așează cu multă evlavie icoana Sfântului sau Praznic, a Sfântului Nicolae, a Sfântului Dumitru, a Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, a Prea Cuvioasei Maicei noastre Paraschiva, ori a altor sfinți la loc de cinste, pe peretele dinspre Răsărit, împodobind-o cu busuioc sfințit adus dela biserică. De acolo, Sfântul casei își revărsă binecuvântarea sa asupra întregii familii, păzind-o de toate relele. Și tot pentru acelaș motiv, ziua următoare Praznicului este Ziua Morților, ziua sfântă în care cei vii rugându-se pentru toți morții casei, îi cheamă acasă din lumea lor de umbre, îi cheamă să „trăiască” baremi o singură zi din an în casa din care au plecat pentru totdeauna.

În această Zi a Morților casa se umple de nu știu ce tainică lumină venită parcă din lumea cealaltă. În această Zi a Morților toți morții familiei într-adevăr trăiesc parcă printre cei vii, iar vii trăiesc parcă o altă viață.

De aceea fiecare stăpân se îngrijește din bună vreme să-și rânduească casa cât se poate mai bine, pentru că nu se cuvine să primească în ea fiecare, nici pe părintele care vine s'o sfințească, stropind-o cu apă sfințită, nici pe străbunii lui, cari cobor din înalt în casa pe care și ei au îngrijit-o cu atâta drag și atâta duiosie. Și tot de aceea stăpâna casei așează fiecare lucru la locul lui, rândue toate odaitele, le împodobește cu „cilimuri” și cu flori — dacă sunt, — aprinde candela și ciobul de tămăie, oficiind ca o preoteasă din vremi străvechi, pentruca atunci când morții ei cei neuitați trec pragul strămoșesc, să între ca într-o biserică.

Parc'o vezi, bătrână și cernită, câtă dragoste curată pune în orânduie colacilor pe cari li mănăie de pomână și

câtă reținută duiosie în vocea tremurătoare, când stă de vorbă cu copiii ei cei dragi, cari au plecat sfășiindu-i inuna și pe cari în această zi îi simte în jurul ei. Și apoi, la sfârșit, după ce a rânduit totul cu toată grija, parc'o vezi împacată, ștergându-și pe furis lacrima care s'a ivit în ochii ei buni și blânzi.

Fumul de tămăie se destramă în ceruri lenese deasupra colacilor de grâu curat, înălțându-se, pomână sfântă pentru sufletul morților. Casa se umple de taină și sfințenie. Sufletele viilor se pătrund de fiorul neînțeleas al celor cari nu-i este dat omului să le înțeleagă.

În această zi vii se înfrățesc cu morții într-o mistică și atotcuprinzătoare confundare în rânduiala cea neînțeleasă a lui Dumnezeu. Ea e puntea nevăzută care leagă lumea viilor cu lumea morților. Generațiile de cari s'au dus în împărăția veșnică de dincolo de moarte și viață se întâlnesc în ziua aceasta cu cele care se roagă, în lumea trecătoare de dincoace pentru odihna și pacea sufletelor lor. Prin ea, prin această Zi a Morților, familia trăește peste veacuri, biruș vremea, uitarea și moartea ei își învie morții. Prin ea, prin Ziua Morților, cei care se odihnesc în cimitirul din deal, nu mor niciodată, ci trăiesc veșnic în inimile și rugăciunile celor vii, în casa celor dragi ai lor.

Iată de ce duiosia și înțeleșul praznicelor noastre urmate de Ziua Morților este dintre cele mai tălcuitoare și mai potrivite pentru a ne folosi de ele într-o îndeplinirea multor rosturi pentru înlățarea vieții satelor noastre.

Ele sunt prilejuri minunate atât pentru îndemnul și privitoare la cultura minții și sufletului, cât și pentru cele privitoare la buna îngrijire a casei săteanului nostru. Sunt minunate mijloace pentru ridicarea moralității familiilor, pentru cultul morților și pentru înobilirea sufletelor în general.

Sățenii noștri sunt extrem de sensibili față de problemele cari privesc viața cealaltă și sărbătorile familiei.

De aceea sfaturile dăruite cu prielul acestora sunt cele mai rodnice și mai convingătoare, atunci când se dăruiesc cu tact, inimă și înțeleșere.

K. Vărădean

ULTIMA ORA

In apus a început deslănțuirea marelui războiu

Două atacuri succesive ale aviației germane împotriva flotei de războiu engleze. - Lupte violente între cele două linii fortificate. - 700.000 soldați germani au fost îngrămădiți în regiunea Saar

O mare ofensivă germană în perspectivă

Berlin, 18 (Rador). — In ziua de 16 Octombrie avioane de bombardament germane au atacat vase de război britanice aflate în golful Firth Of Forth. Două crucișătoare britanice au fost atinse de bombe de mare calibru. Atacul a avut loc cu tot focul intens al apărării britanice. Două din avioanele de vânătoare britanice care atacaseră avioanele germane, au fost doborâte. Două avioane germane sunt date lipsă.

RELATAREA DIN SURSA ENGLEZA A ATACULUI

Londra, 18, (Rador). — In cursul atacului de Luni al avioanelor germane asupra coastelor scoțiene, apărarea antiaeriană a doborât trei avioane inamice. Unul dintre aceste a căzut pe colinele dela Pentland și echipajul compus din trei persoane a fost făcut prizonier.

Din cei patru membri ai unui al doilea

avion, care s'a prăbușit în Mare, un aviator s'a înecat, doi au fost omorâți de gloanțe, iar al patrulea, care este rănit la brațul drept, a fost făcut prizonier.

ATACUL S'A DAT PRIN SURPRINDERE

Londra, 18 (Rador). — Prințesa omoriți în cursul raidului avioanelor germane în Scoția, este și comandantul distrugătorului Monavk. Atacul a fost atât de surprinzător, anunță Reuter, încât în unele locuri, printre cari și la Edimbourg, nu s'a dat alarma, iar trecătorii urmăreau luptele din văzduh, fără a-și de seama de primejdie.

Londra, 18 (Rador). — Ziarele engleze își exprimă regretul pentru pierderea de vieți omenesti pricinuită de schizele care au lovit vapoarele britanice, în cursul raidului avioanelor germane la Firth of Forth.

Inceputul adevăratului războiu

Roma, 18 (Rador). — Ziarele italiene de azi scot în relief „Inceputul adevăratului războiu.” In acest sens este interpretată ofensiva germană la răsărit de Mosella și acțiunea aeriană împotriva Scoției.

Comunicatul german

Berlin, 18 (Rador). — Comandamentul suprem al armatei comunică: In cursul zilei de 16 Octombrie, trupele franceze au fost evacuate din cea mai mare parte a teritoriului german ocupat de ele până acum în fața liniei noastre de fortificații. Ele s'au retras până la frontieră și până dincolo de frontieră.

Forțele maritime britanice au fost din nou atacate eri cu succes. Două vase de războiu britanice care se găseau în Firth of Forth au fost atinse de bombe grele. Acest succes a putut fi obținut în ciuda focului intens al tunurilor antiaeriene și a activității aviatorilor de vânătoare inamice. Apărarea noastră antiaeriană a doborât eri cinci avioane inamice din care două britanice.

Comandantul unui submarin german anunță că torpilarea marelui cuirasat „Royal Oak” și aceia a marelui cuirasat „Repulse” au avut loc în golful Flow.

Războiul comercial în Marea Nordului și în Marea Baltică a fost continuat în

ultima săptămână cu succes. După informații din sursă britanică, numai în perioada dela 13 la 15 Octombrie 7 vapoare au fost scufundate în Atlantic. Aceste vapoare reprezintă un total de 54.396 tone. Printre vasele scufundate se află și cel mai mare vas cisternă francez „Emile Miguet.”

Comunicatul francez

Paris, 18 (Rador). — Comunicatul oficial francez din ziua de 17 Octombrie anunță: Eri, spre sfârșitul după amiezii, germanii au deslănțuit un al doilea atac sprijinit de o puternică artilerie, în regiunea dela Est de Saar pe un front de vreo 30 km. Elementele noastre ușoare de supraveghere s'au retras luptând conform misiunii lor. Focurile noastre au oprit pe inamic pe linia prevăzută. Prevăzând această întoarcere a ofensivei a germanilor, acum mai bine de 15 zile, comandamentul francez hotărâse să readucă pe alte poziții diviziile franceze care luaseră ofensivă în teritoriul german, cu scopul de a ușura indirect armatele poloneze. Ansamblul mișcărilor necesare era terminat la 30 Octombrie pe atunci nu numai lăsasem în contact decât elemente ușoare de supraveghere și câteva fracțiuni de sprijin.

Ofensivele germane de pace și de războiu vor da greș

Paris, 18 (Rador). — Ziarele franceze continuă a acorda o atenție deosebită activității diplomatice pe care o desfășoară Reichul. „L'Aube” își con-

mă convingerea că ofensivele germane de pace și de războiu vor da greș și popoarele francez și englez luptă până la sfârșit.

„L'Oeuvre” nu crede să primească a lua asupra lor rolul de mediator, dar se teme că Germania să nu îndemne Finlanda la rezistență, spre a obliga Uniunea Sovietelor să ia armele alături de Reich.

„L'Ordre” afirmă că guvernul din Ankara a rămas credincios acordurilor franco-britanice și ar fi obținut neutralitatea Rusiei în conflictul actual.

„Le Petit Parisien” crede că Germania vrea să se servească de U. R. S. S. să exercite presiune asupra Franței și Angliei.

Un mare atac german în perspectivă

COPENHAGA, 18 (Rador). — CORRESPONDENTUL DIN BERLIN AL ZIARULUI „NATIONAL TIDENDE” AFIRMĂ CĂ HITLER NU MAI CREDE IN POSIBILITATEA UNEI INTERVENȚII A NEUTRILOR IN FAVOAREA PACII.

DE ACEIA, EL AR FI DAT ORDINUL SĂ SE PORNEASCĂ UN MARE ATAC.

ZIARUL ARATĂ CĂ IN CURSUL ZILEI DE LUNI, HITLER A AVUT LUNGI INTREVEDERI CU COMANDANTII FORTELOR AERIENE ȘI NAVALE.

VASE ENGLEZE ȘI FRANCEZE SCUFUNDATE IN ATLANTIC

Londra, 18 (Rador). — Se anunță că vasul comercial britanic Sheatos, de 3677 tone a fost scufundat în Atlantic. Echipajul a putut debarca într'un port din Sudul Angliei.

Paris, 18 (Rador). — Havas: Se știe că trei vase de comerț franceze: „Bretagne”, „Louisiane” și „Emile Minguet” au fost scufundate acum câteva zile în Atlantic, de submarinele germane. Cel puțin unul din aceste submarine a fost trimis imediat în fundul mării. Echipajele au fost salvate de vase de războiu britanice și aduse la Plymouth.

„Bretagne” era un pachet de 14.000 tone, făcând serviciu între Antile și America de Sud.

Un nou raid al aviației germane

Londra, 18 (Rador). — Havas: Aviația germană a efectuat azi un nou raid pe deasupra bazei navale dela Firth of Forth.

Prima alarmă a durat dela 11—12 până la ora 11.30 a doua alarmă s'a dat în localitatea Boness la 11.20.

SUBMARINUL GERMAN CARE A TORPILAT CUIRASATUL „ROYAL OAK” S'A INAPOIAT LA BAZA SA BERLIN, 18 (Rador). — Agenția DNB transmite: Submarinul care a torpilat cuirasatul „Royal Oak” și „Repulse” s'a inapoiat la baza sa. Cu privire la cele două fapte ale submarinului, se da probabil următorul raport: Submarinul de vas Prien, a pătruns cu submarinul său în golful Scapa Flow. El lansat torpilele sale contra vaselor războiu britanice, care se găseau în rate acolo, crucișătorul „Repulse” cuirasatul „Royal Oak”. Cu toate acestea și plasele, submarinul a reușit să se tragă contra atacurilor date de englezi. Azi dimineață la ora 9 el a intrat într'un port german. Amiralul Raeder, comandant, șef al marinei germane, a plecat spre acel port pentru a saluta pe comandantul și echipajul submarinului chesteiune.

COMANDANTUL SUBMARINELOR GERMANE A FOST INAINȚA CONTRA-AMIRAL

Berlin, 18 (Rador). Führerul a înaltat la rangul de contra-amiral pe comandantul de vas comandor „Doenitz”, comandantul șef al submarinelor, pentru serviciile aduse armatei submarine germane.

Cancelarul Hitler își stabilește cartierul frontal de Vest

AMSTERDAM, 18 (Rador). — Correspondentul din Berlin al lui „Nieuwe Rotterdamse Courant” anunță că d. Hitler își va stabili în curând cartierul general pe frontul de vest. Ziarul crede și că aceasta se va produce chiar în cursul săptămânii viitoare.

700.000 SOLDAȚI GERMANI AU FOST INGRAMADIȚI IN REGIUNEA SAAR

Roma, 18 (Rador). — Havas transmite: Operațiunile aeriene și terestre din Occident au luat deodată lor frunte în ziarele italiene. Comunicatul oficial francez de ieri, relatând atacul german pe frontul Moselei este reprodus cu litere mari, sub titluri de accesoriu: „Vine războiul în Occident.” Ziarele vestesc cu multe amănunte, atacul aerian german dela Firth of Forth, liniind că este primul atac al aviației germane contra Mării Britanii.

Se publică informații că 700.000 soldați germani și un considerabil număr de care de asalt au fost îngrămădiți în ultimele zile, în regiunea Saar, pe care se crede, în vederea unei ofensive de mari proporții care ar urma să deslănțuie împotriva întregii Maginot.

Dramă familiară

Rădăuți, 18 (Sir). — In Com. Străj. județul Rădăuți s'a întâmplat ieri o dramă familiară: Soții Ioan și Elena Pătrăceanu se certau mereu din cauza că Elena îl bănuia pe Ioan de infidelitate. Eri, cearta întetindu-se din nou, Elena la un moment dat a luat un cuțit de bucătărie rănindu-și grav soțul în spate. Deși rănit, Ioan a luat un drug de fier cu care și-a lovit soția, căzând apoi amândoi în nesimțire. Târziu au fost găsiți ambii de către vecini, zăcând într'un lac de sânge. Au fost duși la spital. Soarea lor este gravă.